

Licorlijst

Een programma voor de geautomatiseerde verwerking van de Licor-vragenlijst over problematische aspecten van leerlinggedrag

Auteurs: Bart Caris en Ser Debie

© 1999-2005

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Inleiding.....	2
Wat is er veranderd sinds versie 2.x?	2
Aspecten 1 en 2: anti-sociaal gedrag	5
Aspect 3: hyperactief en ongecontroleerd gedrag.....	6
Aspect 4: ongemotiveerdheid voor school en leren.....	7
Aspecten 5 en 6: (positief en negatief) aandacht vragen	8
Aspect 7: afhankelijk gedrag	9
Aspect 8: teruggetrokkenheid.....	10
1. Het programma	11
Wachtwoord.....	11
Hoofdmenu	12
Vragenlijst invullen.....	12
Overzichten	14
Individueel overzicht	14
Groeps-/klassenoverzicht.....	15
Systeembeheer	15
Achtergrondinformatie	15
Vragenlijst afdrukken	15
Afsluiten.....	16
2. Systeemvereisten.....	16

Adres

OWG-Bureau BV
Postbus 1206
6040 KE ROERMOND (NL)

Fax : +31 (0) 475 - 333 866
Servicedesk : +31 (0) 475 - 355 850

Bereikbaar

Maandag, donderdag, vrijdag: 08.30 – 13.00 uur
Dinsdag: 08.30 – 12.00 uur
Woensdag: 13.30 – 16.30 uur

E-mail: helpdesk@bureau.owg.nl
E-mail: bureau@owg.nl
Bezoek ook www.owg.nl

Inleiding

De Licor-vragenlijst, ontwikkeld door het Leids Interdisciplinair Centrum voor Onderwijs Research LICOR, doet aan de hand van 55 vragen uitspraken over een achttal gedragsaspecten van leerlingen:

1. anti-sociaal gedrag ten opzichte van de leerkracht
2. anti-sociaal gedrag ten opzichte van de medeleerlingen
3. hyperactief en ongeconcentreerd gedrag
4. ongemotiveerdheid voor school en leren
5. op positieve wijze aandacht vragen
6. op negatieve wijze aandacht vragen
7. afhankelijk gedrag
8. teruggetrokkenheid

Op iedere vraag kan een antwoord gegeven worden variërend van 'altijd' tot 'nooit'. Hieraan wordt vervolgens een waarde gekoppeld door middel van een getal van 1 tot en met 5. Door het optellen van de scores per gedragsaspect wordt een totaalscore uitgerekend.

De school kan een grens of criterium van acceptabel gedrag zelf instellen, bijvoorbeeld 75%. In de praktijk is gebleken dat 75%, in ieder geval voor een eerste bespreking, een realistisch uitgangspunt is. Andere grenzen zijn natuurlijk ook mogelijk. Naarmate de grens dichterbij de 100% komt te liggen, stellen we zwaardere eisen aan onze leerlingen.

Wanneer een leerling minder dan 75% bij een of meerdere aspecten behaalt, kan dit aanleiding zijn om de betreffende leerling bij een leerlingbespreking in te brengen.

Met het computerprogramma *Licorlijst* kunt u:

- de Licor-vragenlijst voor een leerling op de computer invullen;
- de score vervolgens in grafiekvorm bekijken en/of afdrukken
- de resultaten op groeps-/klassenniveau en/of schoolniveau bekijken en/of afdrukken;
- van een individuele leerling aan de hand van de toegekende score een aantal aandachtspunten afdrukken die tijdens de leerlingbespreking als discussiepunt gehanteerd kunnen worden;
- de Licor-vragenlijst zelf afdrukken, zodat de lijst ook op papier kan worden ingevuld.

Indien de score bij een gedragsaspect voor u aanleiding is om samen met collega's over deze leerling te praten, zou u gebruik kunnen maken van het volgende schema:

- Omschrijving van het probleem.
- Wat doe ik nu reeds om het probleem op te lossen?
- Welke situatie acht ik gewenst?
- Wat denk ik de komende tijd te gaan doen?
- Wanneer wil ik de aanpak gaan evalueren?

Afspraken maken met collega's of externe deskundigen

Wat is er veranderd sinds versie 2.x?

- In de nieuwe versie wordt in tegenstelling tot versie 2.x gebruik gemaakt van de OCU. U hoeft dus niet handmatig groepen en leerlingen in het programma toe te voegen als u voor andere OWG programma's ook gebruik maakt van de OCU. Indien u (nog) geen gebruik maakt van de OCU kunt u hier wel leerlinggegevens importeren vanuit de meest gangbare schooladministratieprogramma's als Esis, Winsas en Tangram.
- Licorlijst 3.0 slaat de resultaten van een screening op in een database. Alle screenings van leerlingen blijven nu bewaard in tegenstelling tot voorgaande versies waar maximaal 3 screenings werden bewaard. U kunt kiezen van welke (maximaal 3) screenings u een overzicht wilt samenstellen en bekijken of afdrukken.

Licorlijst

- In versie 3.0 is het nu mogelijk om thuis een screening van een leerling in te vullen en deze later op school weer te combineren met de bestaande licorlijst gegevens.
- Het programma werkt nu ook op hogere resoluties, die steeds vaker voorkomen.

Theoretische achtergronden

De Licor-vragenlijst, ontwikkeld door het Leids Interdisciplinair Centrum voor Onderwijs Research (LICOR), doet aan de hand van 55 vragen uitspraken over een achttal gedragsaspecten van leerlingen:

1. anti-sociaal gedrag ten opzichte van de leerkracht (4)
2. anti-sociaal gedrag ten opzichte van de medeleerlingen (7)
3. hyperactief en ongeconcentreerd gedrag (7)
4. ongemotiveerdheid voor school en leren (7)
5. op positieve wijze aandacht vragen (5)
6. op negatieve wijze aandacht vragen (4)
7. afhankelijk gedrag (5)
8. teruggetrokkenheid (16)

(Achter de gedragsaspecten staat steeds tussen haakjes het aantal vragen.)

Op iedere vraag kan een antwoord gegeven worden variërend van 'altijd' tot 'nooit'. Hieraan wordt vervolgens een waarde gekoppeld in de vorm van een getal van 1 tot en met 5. Door het optellen van de scores per gedragsaspect wordt een totaalscore uitgerekend. De school kan een grens of criterium van acceptabel gedrag zelf instellen, bijvoorbeeld 75%. Wanneer een leerling nu minder dan 75% bij een of meer aspecten behaalt, kan dit aanleiding zijn om de betreffende leerling bij een leerlingbespreking in te brengen. Binnen een school kunnen ook de grenzen per groep/klas ingesteld worden.

Indien de score bij een gedragsaspect voor u aanleiding is om samen met collega's over deze leerling te praten, zou u gebruik kunnen maken van het volgende schema:

- Omschrijving van het probleem.
- Wat doe ik nu reeds om het probleem op te lossen?
- Welke situatie acht ik gewenst?
- Wat denk ik de komende tijd te gaan doen?
- Wanneer wil ik de aanpak gaan evalueren?
- Afspraken maken met collega's of externe deskundigen.

Daarbij kan het handelingsplan dat het programma *Licorlijst* voor de betreffende leerling samenstelt, gebruikt worden als discussiemateriaal bij de bespreking.

Hieronder worden de acht gedragsaspecten die de Licor-vragenlijst in beeld brengt beschreven.

Aspecten 1 en 2: anti-sociaal gedrag

Definitie

Indien je geen rekening kunt houden met de omgeving waarin je je beweegt. Het is probleemgedrag dat een handicap vormt voor het kind zelf of zijn omgeving en dat van langere duur is.

Symptomen

- vaak ruzie en agressief
- vreemd opvallen
- weinig rekening houden met elkaar
- eigen zin doordrijven, alleen spelen en werken
- veel aandacht vragen
- storend gedrag (orde verstoren)
- niet aan groepsregels houden
- weinig zicht op kennen en kunnen van anderen
- gebrek aan respect en vijandigheid

Mogelijke oorzaken

- niet thuis voelen in situaties
- thuisproblemen (leven in stresssituaties, ongestructureerde opvoedingssituatie)
- vele ziektes
- veel aandacht krijgen of juist te weinig
- minderwaardigheidsgevoel: negatief zelfbeeld
- faalangst, weinig prestatiegerichtheid, lage prestatie-motivatie
- slecht zicht in sociale situaties (lage intelligentie, zowel verbaal als sociaal)
- lage frustratietolerantie

Mogelijke prognose

- geïsoleerd voelen
- ten koste van alles je doel willen bereiken
- aan lager wal raken: delinquent gedrag
- verdere ontwikkeling van dit anti-sociaal gedrag
- neurosen

Handelingsplan

- vertrouwen schenken
- negatief gedrag negeren, het positieve belonen
- huisbezoek (beïnvloeden)
- sport/spel stimuleren: niet buitensluiten (belangen totaliteit overstijgen die van de enkeling)
- eigenwaarde vergroten: medeverantwoordelijkheid (maken van contacten)
- taken geven en tolerante sfeer nastreven
- confronteren met realiteit (regelmatig feedback geven)
- reduceren van vrije ruimte (structureren van omgeving)
- dramatiseren

Aspect 3: hyperactief en ongecontroleerd gedrag

Definitie

Buitensporige lichamelijke rusteloosheid.

Symptomen

- niet stilzitten
- motorische onrijpheid (onhandig)
- anti-sociaal gedrag (andere kinderen van het werk houden)
- vluchtige belangstelling
- ongeremde emotionele ontladingen
- concentratieproblemen
- waarnemingsproblemen
- denkproblemen
- emotionele stoornissen
- wisselende prestaties
- zindelijkheidsproblemen en dagdromen

Mogelijke oorzaken

- problemen rond de geboorte (geboortegewicht, zuurstofgebrek)
- kinderziekten
- onvoldoende stimulatie vanuit het gezin
- slechte/onvoldoende voeding c.q. slaap
- hersenziekten

Mogelijke prognose

- zullen moeilijk situaties blijven overzien
- lage frustratietolerantie opbouwen
- stoornissen in de ik-ontwikkeling

Handelingsplan

- reduceren van de vrije situaties en/of structureren van deze situaties (grenzen stellen)
- eenvoudig heldere uitleg met korte overzienbare opdrachten
- weinig kans geven op mislukkingen
- opdrachten aanpassen aan het ontwikkelingsniveau en de spanningsboog
- opdrachten zoveel mogelijk afwisselend
- verbeteren van het zelfbeeld (voldoende feedback geven en competitieve sfeer vermijden)

Aspect 4: ongemotiveerdheid voor school en leren

Definitie

Het niet durven, kunnen of willen inschatten en/of accepteren van sociaal-emotionele en cognitieve vaardigheden. Motivatie is de 'motor' voor het ontstaan van werk- en speelgedrag. De wil om iets te doen of de mate van zin of geneigdheid van een leerling om bepaalde gedragingen uit te voeren, kan overigens met vele factoren te maken hebben.

Symptomen

- veel praten, friemelen, andere dingen doen dan opgedragen
- bagatelliseren en de clown uithangen
- passief gedrag: toeschouwer zijn of dromen
- moeilijkheden met leren
- klikken

Mogelijke oorzaken

- milieukeurmerken: onvoldoende stimulans en enthousiasme (pessimisme en doemdenken) of juist te veel van het kind overnemen
- te weinig uitgedaagd, verschil thuis- en schoolmilieu
- relatie leerkracht-leerling
- functieontwikkeling onvoldoende (taak te moeilijk)
- faalangst, isolement, leermoeilijkheden

Mogelijke prognose

- toeschouwer blijven bij allerlei maatschappelijke ontwikkelingen
- passieve eenzijdige ontwikkeling en zelfoverschatting
- chaotisch worden, weinig gestructureerde persoonlijkheid
- gevoelig voor verslaving, alcohol enz., indoctrineerbaar

Handelingsplan

- veel individuele aandacht met beloningen (van extrinsiek naar intrinsiek)
- rekening houden met interesse, spanningsboog en ontwikkelingsniveau, veel variatie in werkvormen
- zelfrespect verhogen c.q. ontwikkelen
- gevoel versterken van eigenwaarde, zelf ontdekken, zelfcontrole en evaluatie
- positieve resultaten benadrukken, succes onvermijdelijk maken
- verbeteren werkhouding (structureren van taaksituatie door onmiddellijke feedback, verhogen van taakzelfstandigheid)
- affectief klimaat scheppen, steunen en vertrouwen kweken
- identificatie (modelling)
- vrijmaken en kanaliseren van energie (toneelspelen, ritmisch bewegen en oefenactiviteiten in spelvorm)
- negatieve gedachten veranderen in positieve voorstellingen
- inbrengmogelijkheden scheppen tijdens kringgesprek
- gerichte dagstart, leerlingenraad instellen

Aspecten 5 en 6: (positief en negatief) aandacht vragen

Definitie

Een kind dat positieve aandacht vraagt, wil steeds dingen voor je doen, vraagt overdreven goedkeuring, verzint iets om aandacht te krijgen, vertelt fantastische verhalen, klikt. Een kind dat negatieve aandacht vraagt probeert, zoekt afkeuring, haalt rare, gevaarlijke streken uit, trekt gekke gezichten.

Symptomen

- het modelkind, het overnauwgezette kind, het opvallend slimme kind, de branie, het obstructievoerende kind, het enfant terrible, het wandelend vraagteken, de pessimist, de plakker, de ijdeltuit
- verlegenheid, afhankelijkheid, slordigheid, gemakzucht, hulpeloosheid
- kinderen die op een overdreven wijze aandacht vragen, die de volwassene een gevoel van ergernis geven

Mogelijke oorzaken

- een gestoord gemeenschapsgevoel omdat de kinderen door de groep niet worden geaccepteerd
- teleurstelling omdat het kind denkt dat het hem/haar niet lukt de knapste, handigste of sterkste te zijn
- een zwak zelfbeeld, een gebrek aan zelfvertrouwen of minderwaardigheidsgevoelens
- een te strenge of te zwakke opvoeding

Mogelijke prognose

- gewoonlijk zal het kind proberen eerst een constructief doel te bereiken; het zal tot meer destructief gedrag overgaan als het voelt dat het op normale wijze het doel niet bereikt
- aandacht vragen kan overgaan in een poging op onaanvaardbare wijze macht uit te oefenen
- ook kan het gedesillustioneerde kind ertoe komen wraak te nemen

Handelingsplan

- geef aandacht wanneer het kind er niet om vraagt
- corrigeer het zich niet goed gedragende kind
- tracht negatieve aandacht om te buigen tot positieve aandacht door negatief gedrag te negeren en positief gedrag te stimuleren
- wees standvastig en consequent
- realiseer u dat straffen, vleien en waarschuwen ook vormen van aandacht geven zijn

Aspect 7: afhankelijk gedrag

Definitie

Regelmatig hulp en/of steun zoeken om eigen verantwoordelijkheid te ontlopen.

Symptomen

- vaak hulp zoeken m.n. bij volwassene(n), ook wel bij leerlingen in zowel negatieve als positieve zin (hulp om verder te komen, geborgenheid zoeken, wil 'vermaakt' worden, negatieve antwoorden/reacties, chagrijnig, aandacht trekken)
- niet lang zelfstandig kunnen werken
- verlegen, weinig initiatief, besluiteloosheid, matige leerprestaties, faalangst, paniek
- wangedrag (grote mond)
- passief en weinig flexibel
- weinig taakgerichtheid/taakbesef

Mogelijke oorzaken

- overbescherming door ouders en/of leerkracht (betutteling)
- angst
- nabootsingsgedrag (vanuit bepaald rollenpatroon)
- affectieve verwaarlozing (ontbreken van beloning, zekerheid e.d.)
- te zware belasting, geen motivatie
- ontwikkelingsachterstand en/of zwakbegaafdheid

Mogelijke prognose

- chronische afhankelijkheidsopstelling
- ontbreken van een eigen mening, geen assertiviteit
- ontwikkelen van gedrag dat altijd opvalt
- ontbreken van enige verantwoordelijkheid
- initiatiefloos en besluiteloos gedrag

Handelingsplan

- gesprek met ouders
- veel complimenteren en positieve aandacht
- zorgen voor (leiders)taak en duidelijke afgebakende (korte) opdrachten
- mondig maken: voor jezelf leren opkomen
- individuele gesprekken (ook evaluatief)
- zelfredzaamheid vergroten (voordoen-nadoen, bijv. aan- en uitkleden, veters)
- zelfstandig werken/denken bevorderen (expliciet aan de orde stellen)
- uitgestelde aandacht (groepsaanpak)
- niet in nabijheid van 'hulp' laten werken (individuele opdrachten)
- opvrijzelen van motivatie en aansluiten bij favoriete bezigheden

Aspect 8: teruggetrokkenheid

Definitie

De neiging hebben zich regelmatig uit het groepsgebeuren (sociale interacties) terug te trekken dan wel dit te vermijden.

Symptomen

- stil
- onzeker
- niet uit woorden komen
- weinig vriendjes
- snel ontmoedigd
- reageren met angst, paniek en dichtklappen
- last van depressiviteit
- minderwaardigheidsgevoelens
- gebrek aan sociale vaardigheden
- komen niet voor zichzelf op
- geven geen eigen mening
- durven geen gevoelens te uiten

Mogelijke oorzaken

- negatieve (school)ervaringen
- overbescherming
- te weinig veiligheidsgevoel (angsten)
- onvoldoende stimulatie en gelegenheid te experimenteren met sociaal gedrag
- te weinig belonen van sociaal vaardig gedrag
- geringe interesse van ouders voor het kind
- te hoge eisen stellen (bijv. de ouders)

Mogelijke prognose

- individualist worden
- meeloper
- ontstaan van negatief zelfbeeld

Handelingsplan

- het laten opdoen van positieve ervaringen (ontspannen sfeer, belonen van gewenst gedrag, stimuleren van contacten met medeleerlingen)
- aanleren van sociale vaardigheden (gesprekjes voeren, positieve aandacht, passend non-verbaal gedrag enz.)
- verbetering van het zelfbeeld (door gestructureerde, stapsgewijze opdrachten, positieve ervaringen opdoen)
- op tijd deskundige inschakelen (RIAGG)

1. Het programma

Start het programma *Licorlijst* op.

U ziet nu eerst het openingsscherm. Klik op 'Starten'.

Wachtwoord

Het programma kan met een wachtwoord beveiligd worden. Standaard is dit wachtwoord uitgeschakeld.

Wij adviseren u om toch een wachtwoord te gebruiken.

Dit kan via het scherm 'Systeembeheer'. In het scherm waarin het wachtwoord gewijzigd kan worden, kan ook het wachtwoord helemaal uitgeschakeld worden. Dit kan door de optie "Wachtwoord uitschakelen" aan te vinken.

Belangrijk: mocht u het wachtwoord kwijtraken, dan kunt u het beste eerst een backup maken van de database. Voor uitleg zie pagina 20 van deze handleiding. Daarna kunt u het programma opnieuw installeren en de backup terug zetten. U kunt dan een nieuw wachtwoord instellen.

Hoofdmenu

U komt nu in het hoofdmenu. In dit menu kunt u kiezen uit 7 mogelijkheden.

Vragenlijst invullen

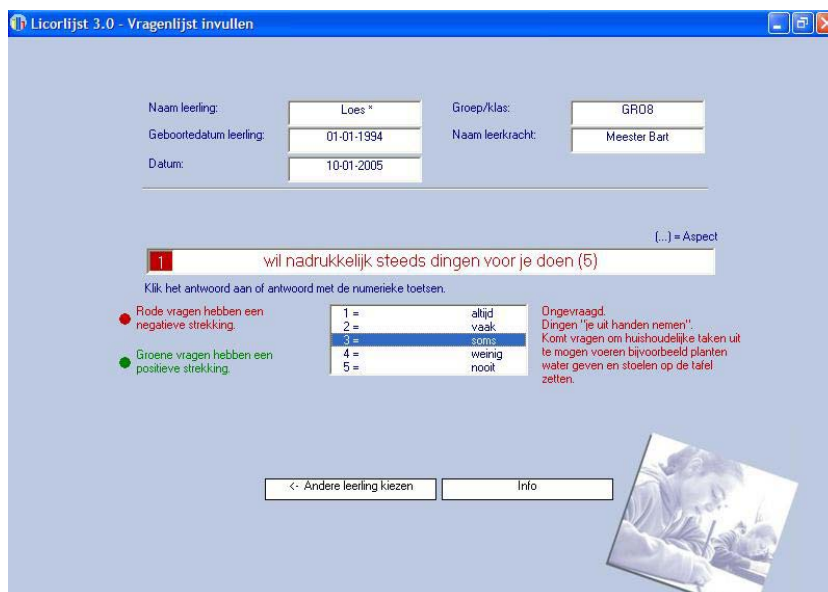
Wanneer u op de knop 'Vragenlijst invullen' klikt, komt u in een scherm waar u de groep/klas en de leerling waarvan u de vragenlijst wilt invullen kunt kiezen. Hoe groepen/klassen en leerlingen ingevoerd kunnen worden, leest u bij 'Systeembeheer'.

Wanneer van een leerling met behulp van dit programma nog nooit een Licor-vragenlijst is ingevuld, moet ook de naam van de leerkracht en eventueel ook de geboortedatum van de leerling worden ingevuld. De datum van het moment van afname bepaalt de computer zelf, maar kan ook gewijzigd worden.

Is van een leerling al eens een keer een vragenlijst ingevuld, dan is de geboortedatum van de leerling al bekend. De naam van de leerkracht moet u nog zelf invullen.

Zijn alle gegevens bekend, klik dan op 'Verder'.

U komt nu in het scherm 'Licorlijst – Vragenlijst invullen', waar de vragen kunnen worden beantwoord.

Er zijn in totaal 55 vragen. Deze hoeven niet in één keer beantwoord te worden. Het is mogelijk om bijvoorbeeld 30 vragen te beantwoorden en dan op 'Andere leerling kiezen' te

klikken. U wordt gevraagd of de gegevens bewaard moeten worden. Indien u met 'Ja' antwoordt, kunt u op een ander moment de vragenlijst verder afmaken. Zijn alle 55 vragen ingevuld, dan worden de resultaten automatisch opgeslagen. U keert weer terug naar het leerlingenscherf.

De vragen zijn met kleuren gecodeerd. Vragen in een groene kleur hebben een positieve strekking. Vragen in een rode kleur hebben een negatieve strekking. Achter iedere vraag staat tussen haakjes aangegeven bij welk aspect de vraag hoort. Verder wordt per vraag een toelichting gegeven. De antwoorden kunnen zowel met de muis als met de cijfertoetsen 1-5 worden ingevoerd.

Let op!!! De cijfers voor het antwoord geven een score aan. Daarom lopen de cijfers niet altijd van 1 t/m 5, maar ook omgekeerd. Dit is inherent aan de Licor vragenlijst.

Wanneer u tijdens het invullen van de vragenlijst een eerder gekozen antwoord wilt herzien, is dat mogelijk door terug te bladeren met behulp van de volgende knop.

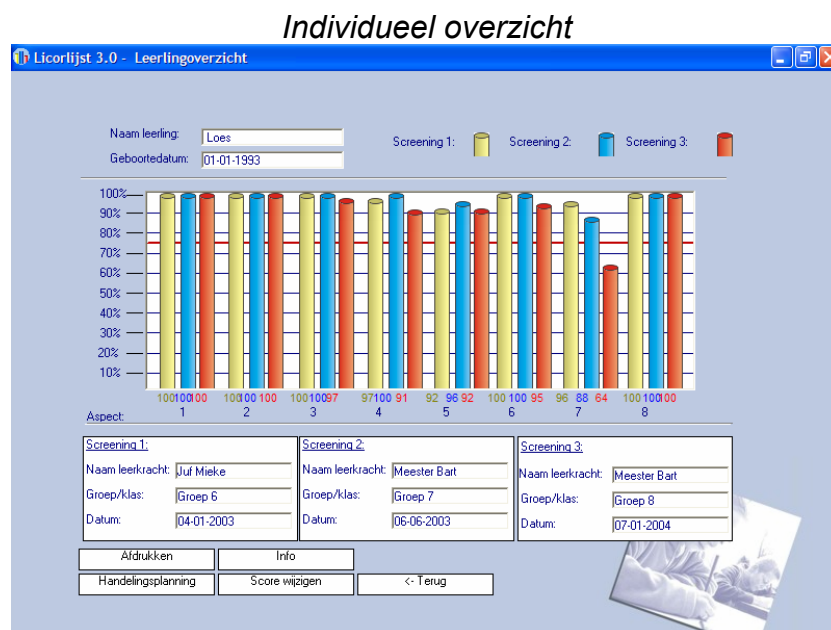

Overzichten

Klikt u in het hoofdmenu op 'Overzichten', dan krijgt u een tweede menu te zien met als titel 'Overzichten'.

In dit menu kunt u:

- een overzicht maken op individueel niveau ("Leerlingoverzicht")
- een overzicht maken op groeps-/klassenniveau ("Groeps-klassenoverzicht")
- een overzicht maken op schoolniveau ("Schooloverzicht")

Kiest u voor "Leerlingoverzicht" dan geeft u in het volgende scherm aan van welke groep of klas de leerling deel uitmaakt en klikt u op de naam van de betreffende leerling. Vervolgens klikt u op "Verder".

In het volgende scherm bepaalt u van welke (maximaal) 3 screeningen u een overzicht wilt bekijken. U bevestigt uw keuze door te klikken op "OK". Door te klikken op "Annuleren" keert u terug naar het vorige scherm.

Van de laatste 3 screenings wordt een overzicht gemaakt, in grafiekvorm.

Er zijn 8 aspecten waarop gelet wordt. Door op de knop 'Info' te klikken, kunt u zien welke dat zijn.

Klikt u op de knop 'Handelingsplanning', dan worden voor deze leerling enkele opmerkingen gegenereerd die in een handelingsplan kunnen worden gebruikt. In het scherm waar de tekst van het handelingsplan staat afgebeeld, kunt u op de volgende knop klikken:

Indien op de computer ook het programma Microsoft Word is geïnstalleerd, wordt dit programma automatisch opgestart en verschijnt de gegenereerde tekst in deze tekstverwerker, zodat u zelf gegevens kunt wijzigen.

Bij het openen wordt het bestand <Briefhoofd.doc> uit de map RESULT geopend.

U kunt dit basis bestand zelf wijzigen, door bijvoorbeeld in de koptekst uw logo te plaatsen.

Deze opmerkingen kunnen ook worden afgedrukt.

Als u op 'Afdrukken' klikt, wordt de grafiek met de bijbehorende resultaten afgedrukt.

Door op de knop "Score Wijzigen" te klikken, kunt u inzien welke score u aan de vragen van de laatste screening hebt toegekend. Deze score kan achteraf ook nog gewijzigd worden.

Groeps-/klassenoverzicht en Schooloverzicht

Het groeps-/klassenoverzicht wordt gemaakt aan de hand van de laatst ingevulde vragenlijsten.

Zo kan men in een oogopslag zien hoeveel leerlingen bij een bepaald aspect beneden de 'kritische' grens scoren en wat de gemiddelde score per aspect voor deze groep is. Aan de hand van deze resultaten kan de leerkracht bepalen aan welke aspecten hij of zij in de klas meer aandacht zou kunnen besteden in het kader van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Het schooloverzicht toont per aspect hoeveel leerlingen per groep of klas beneden de 'kritische' grens scoren en wat op schoolniveau de gemiddelde score per aspect is. Aan de hand van dit overzicht kunnen scholen zien waar ze op schoolniveau meer aandacht aan zouden kunnen besteden in het kader van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Systeembeheer

Na op de knop 'Systeembeheer' te hebben geklikt kunt u o.a. Licorlijst gegevens veiligstellen, Licorlijst gegevens van een screening die u thuis heeft ingevuld terugzetten vanaf een externe bron en de grenswaarde voor het probleemgedrag wijzigen.

Het veiligstellen kan gebeuren in een locale- of netwerkmap of op een verwisselbaar medium als diskette of usb-key.

Gegevens die u heeft veiliggesteld, kunnen ook weer worden teruggezet.

Dit kan ook op een andere computer gebeuren, zodat niet altijd op dezelfde computer met het programma gewerkt hoeft te worden.

Wilt u licorlijstgegevens van een eerdere versie in versie 3.0 opnemen, dan dient u deze eerst te importeren. U kiest voor "Importeer oude licorlijst resultaten" en geeft in het volgende scherm aan waar het programma deze resultaten aantreft.

In het scherm 'Systeembeheer' is het ook mogelijk om het wachtwoord te wijzigen. Klik op de knop 'Wachtwoord wijzigen'. U kunt nu uw wachtwoord invoeren. Dit kan bestaan uit maximaal 10 tekens. Er is onderscheid tussen hoofdletters en kleine letters.

U kunt alle tekens gebruiken. Onthoud uw wachtwoord goed! Anders is het niet meer mogelijk om in het programma te werken!

Ten slotte kunt u het percentage van de kritische grens instellen. Scoort een leerling onder deze grens, dan acht u het gedrag bij dat aspect als problematisch.

Om leerlingen en groepen te importeren uit edex-bestanden, toe te voegen of te verwijderen en groepen te hernoemen dient u gebruik te maken van de OWG-OCU die bij de Licorlijst installatie wordt meegeïnstalleerd indien deze door het programma niet op uw computer wordt aangetroffen.

Achtergrondinformatie

Door op deze knop te klikken, krijgt u algemene informatie over de opzet en bedoelingen van de Licor-vragenlijst. De inhoud hiervan is ook te vinden in het hoofdstuk 'Theoretische achtergronden' in deze handleiding.

Vragenlijst afdrukken

Op veel scholen staan programma's als *Licorlijst* op een centrale computer, bijvoorbeeld in de lerarenkamer.

Daarom is het ook mogelijk om de vragenlijst op papier af te drukken, zodat deze bijvoorbeeld in de klas of op een andere plaats kan worden ingevuld.

De resultaten zijn dan gemakkelijk in de computer in te voeren met de toetsen 1-5.

Afsluiten

Met de knop 'Afsluiten' sluit u het programma af.

2. Systeemvereisten

Intel-Pentium III-/500 MHz-Processor (of gelijkwaardige AMD-Processor) of hoger.

128 MB RAM of hoger.

Microsoft Windows XP, Windows Millennium, Windows 2000, Windows 98 SE met IE 5.5 of hoger.

Creative Labs Sound Blaster 16 of gelijkwaardig.